

Пархоменко Н.О.

ORCID: 0000-0001-8776-6970

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

м. Харків, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КИТАЄМ

Ключові слова: міжнародна торгівля, експортно-імпорتنі операції, Україна, Китай.

Останнім часом Китай стає важливим партнером для української економіки в міжнародній торгівлі як один із вагомих ринків щодо експорту продукції. Китай посилює свої позиції в світовій економіці, що визначає геополітичні, фінансові та економічні зміни у міжнародній співпраці.

Міжнародна торгівля між Україною та Китаєм нарощується високими темпами. Протягом 2017-2019 років експорт товарів до Китаю постійно зростає, як і імпорт з Китаю [1]. Причому імпорт китайської продукції до України більше ніж в два рази перевищує експорт за наведений період. Протягом цього часу можна простежити тенденцію до зростання сільськогосподарської продукції та продуктів харчування у структурі українського експорту до Китаю.

У 2019 році Україна експортувала до Китаю значні обсяги продукції, серед якої максимальну питому вагу мали наступні товарні позиції: зернові культури, жири та олії тваринного та рослинного походження, руди, шлаки та зола, чорні метали, реактори ядерні, котли, машини [2]. Міжнародна торгівля сільськогосподарською продукцією має для української економіки як переваги, так і недоліки. Зростання долі експорту цією продукцією стимулює розвиток агропромислового сектору, проте, розширення площ вирощування, наприклад,

соняшнику, призводить до виснаження ґрунту та вимагає його довготривалого відновлення в майбутньому. У 2019 році Україна до топ-імпорту з Китаю належали органічні хімічні сполуки, різноманітна хімічна продукція, пластмаси та полімерні матеріали, каучук, гума, одяг текстильний та трикотажний, нитки синтетичні та штучні, килими, взуття, чорні метали, вироби з чорних металів, реактори ядерні, котли, машини, електричні машини, засоби наземного транспорту, прилади та апарати оптичні та фотографічні, меблі, іграшки. Збільшення долі експорту сировини супроводжується зменшенням продажу готової промисловою продукцією [2]. Позитивним є те, що Китай є одним з головних партнерів України на ринку ядерних реакторів, котлів та машин. Тобто ця продукція є для ринку Китаю привабливою за якістю, ціною, технологічним рівнем. До того ж, порівняно високими є показники і стосовно імпорту зазначеної категорії, що говорить про те, що у майбутньому, конкурентна переваги може бути втрачена.

Стосовно міжнародної торгівлі послугами, вона займає незначне місце у двосторонніх експортно-імпортних операціях та має тенденцію до зростання. Торгівля послугами між двома країнами реалізується в сферах ділових, фінансових, транспортних, туристичних, інформаційних і телекомунікаційних послуг [2].

Незважаючи на зростання обсягів експортно-імпортних операцій між Україною та Китаєм, можна простежити наявні проблеми. Так, український експорт до Китаю є більшою мірою не диверсифікованим, хоча в його структурі у 2019 році налічувалося більше 60 позицій. Більшість позицій у структурі експорту займає 0,1% або навіть менше [1-2]. Крім того, ринок Китаю залишається закритим для певних товарних позицій. Проблеми у зовнішній торгівлі виникають через обмежувальну дію тарифних та нетарифних бар'єрів, низьку конкурентоспроможність українських товарів, різні уподобання та смаки споживачів, специфіку ведення бізнесу з китайськими партнерами, складні умови виходу на китайський ринок.

Негативними явищами у міжнародній торгівлі між Україною та Китаєм є те, що спостерігається негативне сальдо зовнішньоторгівельного балансу, яке має тенденцію для збільшення, тобто Україна є імпортозалежною країною відносно Китаю. Негативною тенденцією є низька доля експорту високотехнологічної продукцією. Тобто Україна є для Китаю експортером сировинної продукції з низькою доданою вартістю, проте імпортує переважно товари споживання, високотехнологічні вироби з високою доданою вартістю. Тобто Україна має низькі значення показника покриття експортом імпорту і доволі високу часту в експорті високотехнологічної продукції.

Скорочення попиту на високотехнологічну українську продукцію машинобудування та збільшення попиту на сировину в Китаї, проблеми щодо зменшення обсягів виробництва, обмеженості ресурсів, зростанням цін в Україні, географічна віддаленість двох держав, складність виходу українського бізнесу на китайський ринок, використання посередницьких структур в міжнародній торгівлі негативно впливають на розвиток міжнародної торгівлі між країнами.

Зважаючи на позитивні риси міжнародної торгівлі та, враховуючи недоліки, необхідно формувати та реалізовувати вигідні стратегії співпраці у сферах міжнародної торгівлі сільськогосподарською продукцією та продуктами харчування, а також високотехнологічними виробами. Доцільним є скорочення експорту сировини та стимулювання виробництва та продажу готової високотехнологічної продукції.

Література:

1. Офіційний сайт “International trade center”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.trademap.org>.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.